

Ekestad 2020-06-23

Gunnar Isacson, m.fl närboende enl. fullmakter insända till MMD 2018-08-31
Ekestadsvägen 61
29194 Kristianstad
Tel 044-93004, mobil dagtid 0702026229

Till Mark och Miljööverdomstolen, insänt via e-post den 2020-06-23
Svea Hovrätt
Box 2290
103 17 Stockholm

Mål nr M 318-20 angående omprövning av länsstyrelsen i Skånes beslut angående omprövning av villkor i tillstånd för fem vindkraftverk på fastigheten Karsholm 1:4, Kristianstad kommun.

Närboendes kommentar till motpartens ombuds inlägga, aktbilaga 3, genom Gunnar Isacson.

Yrkande

Vi yrkar i första hand att Mark- och miljööverdomstolen (MMÖD) inte ger prövningstillstånd för motpartens överklagan av Mark- och Miljödomstolens (MMD) dom av den 2019-12-18, så att MMD:s återförvisning av ärendet till länsstyrelsen i Skåne vinner laga kraft direkt.

Om MMÖD skulle ge prövningstillstånd, yrkar vi i så fall att MMD:s dom av den 2019-12-18 fastställs.

Motivering

Motparten anför i sin skrivelse (aktbilaga 3) att "det saknas risk för störningar i bostäder till följd av lågfrekvent buller". Motparten hänvisar till en mätkonsult som på egen hand avlyssnat ljudupptagning under tre perioder som mätkonsultfirman själva valt ut och då konstaterat ljud av motorsåg, bil, respektive lastbil.

Förutom att det kan ifrågasättas om en av motparten betald konsult är ett helt igenom trovärdigt sanningsvittne, så kan man konstatera att alla tre diskuterade störningsepisoder inträffat under dag- eller kvällstid, medan den helt dominerande delen av de idag långt över 200 klagomålen till Kristianstad kommun handlar om störd nattsömn (MMD:s dom, sid 6).

För oss boende är det alldeles uppenbart att störningar föreligger, annars hade vi inte klagat vid hundratals tillfällen under de ca 7½ år som gått sedan Karsholms vindkraftverk startades. Om störningarna beror på hörbart amplitudmodulerat buller eller lågfrekvent buller eller infraljud vet vi inte, men vi märker i våra kroppar att sömnen störs, särskilt i samband med kalla vinternätter då det är vindstilla kring bostäderna, men då vindkraftverken, vars navhöjd

ligger nästan 200 meter högre än bostäderna, drivs av vindar riktade mot bostäderna. Blåser det från väster störs boende öster om vindkraftverken, blåser det från öster störs boende väster om.

Dessa störningar är verkliga och upplevs av flertalet boende inom 2 km avstånd från vindkraftverken vid upprepade tillfällen under långa perioder. Att upplevelser av störningar är objektivt mätbara stöds av nyare forskning (t.ex. *Smith et al. 2020: "A laboratory study on the effects of wind turbine noise on sleep: results of the polysomnographic WITNES study."* *Sleep Research Society, Oxford.*).

Att sömnstörning i sig leder till hälsoproblem styrks också av många studier (t.ex. *Benedict et al. 2015: "Self reported sleep disturbance is associated with Alzheimer's disease risk in men"*. *Alzheimer's & Dementia, vol. 11 (9) pp 1090-1097*. Denna studie studerar särskilt äldre män. En studie som konstaterar förstadier till Alzheimer även hos unga män vid bullerstörd sömn är: *Benedict et al. 2020: "Effects of acute sleep loss on diurnal plasma dynamics of CNS health biomarkers in young men"*. *Neurology, vol. 94 (11), DOI: 10.1212/WNL.0000000000008866*).

I förarbetena till Miljöbalken framgår att verksamheten ska bedrivas så att störningar som kan skada människors hälsa inte uppstår och att sådana störningar ska undvikas även om bullervillkoren klaras. Någon vilja att ens diskutera bullerproblemen har inte visats av verksamhetsutövaren. De hänvisar bara till den, som det visat sig, gravt missvisande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som hävdar att det inte finns någon risk för störning, samt de beslut som tagits av kommunen och länsstyrelsen med den missvisande MKB som grund. Försiktighetsprincipen talar för vikten att ta stor hänsyn till drabbade närboende. Det är verksamhetsutövarens ansvar att bedriva verksamheten så att den inte utgör fara för hälsan hos närboende människor.

Det är uppenbart att vindkraftverken stör nattsömnen trots att de utförda bullermätningarna, efter vetenskapligt felaktiga avrundningar av mätdata samt metodiskt felgjorda subtraktioner av reflektioner av buller, visar på nivåer som precis tangerar vad som är tillåtet. De frekventa störningarna av nattsömnen visar tydligt att bullernivåerna är för höga för just dessa vindkraftverk, samt att bullervillkoret i tillståndet måste skärpas.

Det är uppenbart att MKB:n är gravt felaktig och att bullervillkoren i beslutet skulle ha blivit annorlunda om de verkliga förhållandena hade varit kända för beslutsfattarna (MMD:s dom sid 11-12). Att rättelse sker är viktigt för medborgarnas tro på rättssamhället. Att rättelse är möjlig till nivåer under det ursprungliga beslutet visas bl.a. av MMÖD:s dom i mål nr M 5652-18 den 2019-05-28.

Om MKB-instrumentet ska bibehålla sin trovärdighet är det av största vikt att beslut som bygger på grova missbedömningar kan överklagas och rättas. I detta fall är det uppenbart att det föreligger en störning av betydelse som inte förutsågs när beslutet fattades.

MMD fastslår i sin dom att det är lämpligt att en förnyad överprövning görs av miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen i Skåne. Vi boende stödjer denna uppfattning.

För närboende runt Karsholms vindkraftsindustri, dag som ovan

Gunnar Isacson